

Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne števe se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravitelstvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje števe 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubili!

Kmetčki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 40.

V Ptuj v nedeljo dne 4. oktobra 1908.

IX. letnik.

Svoji k svojim!

To je geslo tistih, ki hočejo pod pretvezo narodnosti iz ljudstva.

čimveč denarja izprešati.

Kdo bi veroval, da se gre tem ljudem pri kupčiji za „narodnost“. Gre se jim edino za

dobiček

in ta dobiček hočejo na ta način povečati, da zavijajo svoje

slabo blago,

ki ga že desetletja sem ponujajo in nevednežem prodajajo za

drag denar,

v rdečo-plavo-bele zavitke, da se mečejo v prsa, češ, mi smo Slovenci in le pri nas smejo Slovenci kupovati.

Mi

pa pravimo: pri kupčiji nima narodnost ničesar opraviti. Slab gospodar bi bil, kdor izkazuje svojo narodnost na ta način, da zagospodari svoj denar, da pride na boben...

Tam kupi,

kjer veš, da dobiš po ceni in dobro blago, tam si naročuj blago, kjer imaš

zaupanje.

Kmet! Ti veš, da moraš svoje pridelke naprednjaku in Nemcu prodajati. Ali ti odkupijo tvoje vino, tvojo živino, pridelke tvojih njiv in polja prvaški časnikiški pisarji ali dohtariki? Ne, meščanu v Ptuj, Celju, Mariboru, Ormužu, Slov. Bistrici itd. prodajaj! Zato si ti z njim in on s teboj zvezan. Med vami leži močni gospodarski interes!

Kupuj kjer hočeš,

ali ne pusti se zapeljavati v nesrečo in hujskati v gonjo, ki bi

le tebi škodovala.

Beseda naj velja, — in ne kamenje!

Žalostne razmere so se pričele udomačiti v naših zelenih pokrajinah: ali naj velja res kamenje, palica in surova sila sploh? Ali živimo na Ruskem ali na Balkanu?... Kar je trezno mislečih, za štajersko domovino navdušenih ljudi, se mora zgrazati nad onimi nezaslišanimi dogodki, ki imajo edini namen, razrušiti sporazumno, skupno življenje vseh pravih Štajercev.

Tega nepremišljenega divjanja mora biti konec. Mi ne živimo v podivjanih pokrajinah, temveč na Štajerskem. Štajerska pa je na Av-

strijskem in v Avstriji veljajo še naše cesarske postave. Odločno obsojamo vsako nasilno dejanje, naj si bode od te ali one strani. S poleni in kamenji se ne bode nikdar in nikjer kaj doseglo. Treba torej, da se duhovi zopet pomirijo, da se povrnemo od politične strasti zopet na mirno gospodarsko delo, da si izboljšamo s tem svojo bodočnost in bodočnost svojih otrok.

Preteklo nedeljo zjutraj je par mladih ljudi, ki so celo noč pri vinu prekokali, razbilo nekaj šip na hišah slovenskih vodij v Ptuj. Ta v pijanosti storjeni čin obsoja vsak pošten človek. Sicer so se tudi v drugih krajih ednaki in morda še hujski slučajji dogodili, — ali to je vse eno. Mestna policija ptajska je storila takoj svojo dolžnost, je storilce aretirala in izročila sodišču. Imeli se bodejo torej zagovarjati za svoj čin. Obenem je imel občinski svet ptujski takoj sejo, na kateri se je sprejela sledeča rezolucija:

„Občinski svet d. kn. kamornega mesta Ptuj obzelduje, danes od 1. oktobra 1908. storjeno pobalinstvo in izraza svoje ogorčenje; tudi izraza svojo zadovoljnost, da je mestni urad storilce takoj aretiral in sodišču izročil. Obenem bode mesto vse troške prizadete škode povrnilo.“

Tako je mesto Ptuj dokazalo, da se mu gre za pravico, da hoče nepristransko proti vsaki krivici nastopati in da bode i zana-prej varovalo cesarske postave.

Upamo, da se bodejo istotako ravnali tudi občinski predstojniki v okolici mest in trgov spodnje Štajerske. Kajti žalibog, da moramo povedati, da se v nekaterih krajih okolice ptujske mirne meščane, ki nikomur nič žalega ne storijo, napada. Znano nam je več takih slučajev in orožniki že iščejo tiste krivce, ki mečejo na mirno po cesti idočim ljudem kamenje. Občinski predstojniki najo vplivajo na mladino, ki se da po hujskačih tako daleč zapeljati, da nastopa proti postavi in zločinu. Kakor je mestna policija napravila red, tako mora to tudi vsak občinski predstojnik storiti, ker on je odgovoren za mir in red. Upamo, da bodejo te besede zadostovale. Sicer ponavljamo zopet, da kmetje tega niso krivi. Večinoma izvršujejo take napade mladi fantalini, hlapci itd., ki res še ne vejo, kaj se pravi živeti in katerim je dostikrat vse eno, če pridejo prav par mesecev v ječo. Kmetje, odraseni, izdelani in pametni kmetje so vsega tega hujskanja do grla siti. Oni ne odobravajo takega postopanja.

To mora vsak pametni človek priznati, da slišimo skupaj: mi v mestu in vi na deželi. Meščani kupujejo vaše pridelke in vi one meščanov. Brez kmeta ne more meščan živeti in brez meščana ne more kmet svoje pridelke oddati. Zakaj bi torej v sovraštvu živeli, ko nas je Bog vendar skupaj na ta lepi košček zemlje posadil?! Najnavadnejši lažnik je, kdor pravi, da mi kmeta sovražimo. Meščani vedo čisto dobro, da je vse naše gospodarstvo tesno zvezano in da hočejo napraviti razpor le tujci, neznani tujci, ki ne znajo po štajersko ne misliti, ne govoriti in ne postopati.

Tako upamo tedaj, da bode zavlada zopet mir v prid naši gospodarski bodočnosti.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kmetje! Ne združujte se z deželnimi izdajci! Štajerska — Štajercem in Koroško — Korošcem, — to nam bode vodilo! Mi ne maramo in ne bomo nikdar pripustili, da se raztrgajo naše kronovine in da se združi kos Štajerske in kos Koroške s Kranjsko. Tega ne maramo!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Politični pregled.

Politični položaj v mili naši avstrijski domovini postaja zopet nevaren. Vzrokov je dovolj. Omeniti je v prvi vrsti dogodke na avstrijskem jugu, ki so gotovo tudi najmirnejše politike razburili. V drugi vrsti so se vršili ednaki dogodki v nekaterih krajih na Češkem. Najhujše slutnje na sledijo iz razmer, ki so zadnje čase nastale v češkem deželnem zboru. Tam so nemški poslanci vsled grozne nadutosti Čehov pričeli z obstrukcijo. Veliko vprašanje je, je-li se bode zamogla vlada držati na krmlju. V splošnem ta vlada nikakor ni dokazala, da bi imela dovolj krepke hrptenice. Nasprotno: bila je vedno polovičarska. In polovičarstvo mora pasti.

Koroški deželni zbor je vzel 17. septembra poročilo o odstranjenju močvirja Tinje-Wahelsdorf, kar je kostalo nekaj čez 20.800 K na znanje. Delavni odbor za zgradbo železnice Veliokovec-Sinčavas je prosil za neko zadevo, ki se je izročila finančnemu odseku. — 18. septembra se je vzel razna poročila na znanje. Istotako 23. septembra.

Koroški deželni proračun za l. 1909 obsega sledeče važnejše številke: Potrebščine dežele za prihodnjo leto znašajo 5.222.707 kron. Od te svote odpade na šolstvo 50%, na zdravilstvo in dobrodelstvo 21 1/2%, na cestne zgradbe 10%, na zastopstvo in upravo 5 1/2%, na vodne zgradbe 5%, na kmetijstvo 5%, na vojaške izdatke 2%.

Štajerski deželni zbor 16. septembra so predložili poslanci nemške kmetijske stranke z ozirom na sušo in pomanjkanje krme predlog, da naj deželni odbor vse korake za podporo po suši prizadetim stori in od finančne uprave odajo industrijske soli tudi za kmete zahteva. Dne 18. septembra se je govorilo o hiralnici v Knittelfeldu itd.

Mednarodni zbor srednih stanov se vrši od 4. do 8. oktobra na Dunaju. Govorilo se bode o sledečih točkah: 1. Strokovna izobrazba srednih (kmetijskih in obrtniških) proizvajalcev in njih izvežbanje s tehničnimi pripomočki, ki zamore zvišati njih konkurenčno zmožnost. 2. Organizacija in vpliv gospodarskih zadrug s posebnim ozirom na dobave za armado. 3. Izzidanje kmetijskih in obrtniških kreditnih organizacij. 4. Pospeševanje lokalnih domačih industrij. 5. Stanovna politika srednih stanov. 6. Vprašanje stavbinskih rokodelcev. Zbor je zelo važen in bomo o njegovih sklepih poročali.

Kmetijski zbor v Gradcu. Agrarno gibanje se tudi na zelenem Štajerskem vedno krepkeje razvija. Kmetje čutijo potrebo, da se združujejo in

s tem zasigurijo domačo grudo. V nedeljo, 4. oktobra t. l. ob pol 11. uri dopoldne se priredi v Gradcu velik kmetski zbor, na katerem bode govoril prvoboritelj kmetskih pravic vitez Hohenblum.

Še o davkih. Številke o davkih so vedno zanimive. Zato jih tudi radi objavljamo, da ljudstvo izve, koliko moči in denarne sile se iz črpa iz njegovega dela. Preglejmo le sledečo statistiko! Na Štajerskem se je plačalo zadnjo leto:

	z dohodninskim davkom	brez dohodninskega davka
veleposestvo	1.983.491	1.868.305
mesta in trgi	2.696.216	1.995.593
kmetske občine	7.030.429	6.337.307
mesto Gradec	6.847.905	5.700.217
Skupaj	18.558.041	

Torej znašajo skupni davki približno 18¹/₂ milijonov kron. Zanimivo je tudi razmerje med dohodninskim in zemljiškim davkom. V tem oziru se je plačalo:

	dohodninskega davka	zemljiškega davka
veleposestvo	115.187	266.214
mesta in trgi	700.623	188.400
kmetske občine	693.222	3.581.940
mesto Gradec	1.147.688	26.080

Najbolj krivični in naravnost nezmiselnih davek je zemljiški. In tega plačujejo štajerski kmetje čez 3¹/₂ milijone kron. Kje je torej gospodarska moč? Od koga živi država?

Loterija. Leta 1907 so znašale vloge v mali loteriji na Avstrijskem 32.161.073 kron. Na vsako glavo v Avstriji odpade tedaj 1.16 K. Na dobitkih pa se je izplačalo 15.786.961 kron, torej niti polovico vplačanih svot. Ako se odtegne še državne troške za režije, potem pridemo do zaključka, da je naredila država lansko leto potom tega „davka na neumnost“ skoraj 14¹/₂ milijonov kron dobička. In koliko teh loterijskih bratcev in sester je pri temu stradalo, lakoto trpelo in — stavilo.

Dveletna vojaška služba. Ogrski listi poročajo: Pod vodstvom vojnega ministra in šefa generalnega štaba zborovala je v vojnem ministerstvu strokovna komisija, ki se je pečala za preobnovo vojne postave. Nova vojna postava temelji na dveletni vojaški službi. Pri kavaleriji, artiljeriji in tehničnih vojaških oddelkih pa ostane za zdaj triletna služba. Obenem z izročitvijo te predloge zahteval bode vojni minister določitev števila rekrutov na 66.000 mož. Predloga zviša stanje vojaštva v času mira na 420.000 mož. Najvišja instanca v zadevah nadomeščenja vojaštva bode deželno-brambeni minister popolnoma neodvisen od vojnega ministra. Predložilo se bode tudi primerno preobnovo vojaške sodnije i. t. d.

Boj za volilno preobnovo v Galiciji. V Lembergu so se vršile preteklo nedeljo velike demonstracije. Delavci zahtevajo preobnovo deželno-zborske volilne pravice in so priredili vsled tega večje shode. Po shodih je prišlo do burnih prizorov na cesti. Policija in delavci so se stekli. 17 oseb je bilo ranjenih, med njimi 4 težko.

V Bozniji vré in vré. Posebno hujskajo Srbi proti Avstriji. Srbski listi zahtevajo od svoje vlade, da naj takoj na meji vojaštvo mobilizira. Pravijo, da se pričena leto, ki bode odločilo o usodi srbskega naroda. Z drugimi besedami: srbski hujskači hočejo upor in vojsko z Avstrijo. Tudi avstrijska vlada je pričela zdaj resneje te dogodke opazovati. Dokaz temu je, da je pustila napraviti monitore v vojno stanje, ki so bili že v zimskem pristanu v Budimpešti odmontirani. Zdaj se je dalo monitorom potrebno streljivo. Tej flotili se je pridružilo tudi dvoje iz Angleškega došlih čolnov za patrolje. Vso moštvo je dobilo vse, kar potrebuje v vojski. 200 mornarskih vojakov z potrebnimi oficirji dobilo je v Poli povelje za odpotovanje v Budimpešto. Torej se pripravljajo na jugu prav resni dogodki. Naši deželno-izdajalski prvaki pa se bratijo in družijo s temi srbskimi ustaši.

Alarm? „Grazer Tagespost“ poroča iz Zagreba, da stoji v Belovarju 6 vojaških vlakov za odpotovanje privravljenih. Pričakuje se namreč nemire v sandžaku Novibazar. Vlaki bi se odpeljali v slučaju potrebe v Plevlje. Infanterijski regiment štev. 16 v Belovarju je pripravljen na odhod. Kakor se vidi, postajajo razmere v okupacijskem ozemlju vedno nevarnejše. Bliska

se tam doli in panslavistična agitacija žanje prve plodove.

Kranjska dežela stoji pred gospodarskim bankerotom. Ničesar nimajo Kranjci nad Štajerci in Korošci, nego dolgove. Zdaj bi radi te svoje dolgove na nas odvalili in zato nas hočejo združiti s Kranjci. Pa ne bo nič!

Nemiri.

Nemiri so se tudi zadnje dni še nadaljevali in to v nekaterih krajih s tako brutalno nasilnostjo in surovostjo, da se človek takih sodeželanov sramuje. Mi nimamo prostora, da bi natančno popisovali vse tozadevne dogodke, kajti nam se gre v prvi vrsti za gospodarsko korist ljudstva. Naše sveto prepričanje je in ostane, da se ne more nikogar o političnih nazorih prepričati s poleni, kamenji in revolverji. Zato tudi obsojamo take spopade, ki nas v javnosti le sramote in našim deželam v vsakem oziru škodujejo. Poročati hočemo le o glavnih dogodkih zadnjih dni.

Ljubljana.

V Ljubljani se napravili vojaški strelji, ki so usmrtili dvojce mladih človeških bitij, povsem drugačni položaj. Ljudstvo je prišlo do prepričanja, da se ne more boriti z vojaki in da z uporom in puntom ne bode ničesar doseglo. Razobesili so torej črne zastave in se udeležili v velikanskem številu pogreba žrtev. Žalostno je le, da sta voditelja prvaške gonje na Kranjskem, bivši agent in sedanjí župan Hribar ter dr. Tavčar na grobu zopet hujskala. In posledice tega hujskanja niso izostale. Par dni pozneje napadla je nahujskana družal nemško šolo v Šiški pri Ljubljani in razbila čez 50 šip. Tudi že itak demolitirano nemško kazino so zopet napadli. Orožniki so napravili mir in pozapri glavne razgraje. Večinoma so to t. zv. „Ljubljanske barabe“, ki nimajo drugega posla, ker se dela bojijo. Policija naj bi te postopaje na deželo dala, kjer itak hlapcev primanjkuje. Pri kmetu bi se že kozjih molitvic naučili. Vedno odkritejše se kaže, da je glavni krivec ljubljanskih dogodkov sam ljubljanski župan Hribar. Ta nadutež, ki je l. 1895 ob priliki potresa pri Nemcih toliko podpornega denarja nafahtaril, da se je vsem njegovim pisacem tako lepo godilo, kakor še nikoli, je hujskal, mesto da bi miril. Vlada zdaj obljubljuje, da bode ljubljansko policijo podržavila, ker se ne more več na tega Hribarja zastonj. Listi poročajo, da vlada zdaj v Ljubljani mir.

Trst.

V Trstu so hoteli „narodovci“, nahujskani po svojih voditeljih, napasti nemško gostilno „Eintracht“. Tržaška policija je razgrajaje pregnala.

Sevnica.

V Sevnici so pripravili prvaki napad na nemško šolo. Razbili so z debelimi kamenji šipe in hoteli potem pobegniti. Ali nekaj se jih je vendar spoznalo, tako v prvi vrsti sodniškega pisarja Vesijaka in sina županovega namestnika Simončiča. Obadva sta bila aretirana. Med storilci sta bila tudi neki Smole in Poljanec. V ječi bodejo ti kulturni tički izvedeli, da niso na Srbskem. Škoda je precejšna.

Trbovlje-Hrastnik.

Tukajšni kramarji in trgovci so po vplivu prvaških dohtarjev globoko užaljeni. Sklenili so, da ne bodejo nič več od Nemcev kupovali. Nam se zdi ta sklep smešen. Ali ne veste, kaj se je očki Rošu zgodilo? Knapji sami so pač prepaletni, da bi se pustili nahujskati v narodnjaške neumnosti.

Ptuj.

Za Ptuj se je pričakovalo preteklo nedeljo velik prvaški napad. Pa ni bilo nič. Kmetje se ne dajo nahujskati. Čujemo, da hujska posebno hudo ragozniški Brenčič. Mož še ni zadovoljen,

ako ravno bode govorila sodnija par resnih besed z njim. V soboto zvečer je bil v Ptuj tuudi slavní urednik „Narodnega lista“ Vekoslav Spindler. Možicelj je pa samo v svoji cunji korajžen. Niti v mesto se ni upal, temveč je raje ostal v Zupančičevi krčmi. Noč je bila še precej mirna, čeprav so prvaški smrkolini razširjevali hujskajoče letake in liste. Upamo, da se bodejo zdaj prepripi v Ptuj nehali in da bode vladal mir. Odvisno je to edino od prvaške gospode. Ako bode ta naprej hujskala, potem bode enkrat to doživela, kar je doživel dr. Koderman na Ptujski gori od slovenskih kmetov samih.

Tako stoji torej položaj. Vse bi bilo že davno mirno, ko bi Ljubljancani ne pokazali svojo podivjanost. Ali upajmo, da se bode nemir položil in da bode zopet sleherni človek varen, kakor se to sliši v pravni deželi.

Dopisi.

Iz Ptujске gore. Zadnjo nedeljo, 27. septembra so sklicali vsi gorski „narodovci“, pane Klemenčič lerar, Peči poštni uradnik in Kupčič vinski in trsní ekonom, javni shod v gostilno gospe Jagodič, na katerem bi naj govoril največji kmečki prijatelj dr. Koderman iz Ptuja. Pa na Ptujski gori so ti „kmečki prijatelji“ delali račun brez krčmarja. Kmetje so jim že pred shodom take narekovali, da se niso upali shoda pričeti in so ostali rajši pri Lazniku, „ober-klerikalcu“, kakor da bi šli k Jagodičici na shod. Kmetje so jim pravili britke resnice; in posebno Klemenčiču so rekli da v šoli spi, da ni sposoben, da bi bil „oberlehrer“, da je njegovo premoženje od Nemca podedovano, s katerim on Nemce prganja, da je to sramotno za učitelja, kateri se tako umazano s politiko peča, kakor on, da mi hočemo učitelja, pa ne „politika“; politiko bodedo sami delali, kakor shode; ne potrebujemo pouka od kmečkih oderuhov; dohtar naj doma ostane; drugokrat jim bodedo čez breg proti Ptuj pot pokazali. Laznica je bila tako za dohtarja navdušena, da ga je z vilami brnila. Štajercijanci smo vile s šila notegnili in jih na neko njivo zavrgli. Za g. dohtarja je gotovo častno, ako ga ženske branijo. Gorci se ne damo od takih ljudi naplavšati, kateri na polju ne poznajo pšenice od rži; mi gremo sami svojo pot v prijaznosti z nemškimi rokodelci in trgovci, ker se moramo združeno boriti za obstanek. — **Opomba uredništva:** Zelo nas veseli, da so kmetje na Ptujski gori pokazali in dokazali, da se ne dajo več nahujskati v pogubonosne prepire. Dr. Kodermanu je seveda vse eno, ako spravi s svojo nesramno gonjo tega ali onega kmeta v nesrečo. On bode že naprej denarje služil, če ne v Ptuj, pa v Celju. Učitelj Klemenčič je pa itak človek, ki uživa preveč vina in zato dostikrat ne ve, kaj dela. S tem človekom se niti več pečati ne maramo. Upamo, da bode šolska oblast napravila njegovemu postopanju konec. Kmetom na Ptujski gori pa gre vsa čast! Naj bodejo vedno tako napredni in razsodni! Dokazali so, da kroži v njih žilah štajerska kri in da nočejo nositi svoje kože na sejem za — Kranjce. Čast jim!

Raskote pri Prihovi! Mislili, dragi „Štajerc“, kaj bo novega? Imamo sicer precej na srcu, ali le nekaj Ti naznamimo, da boš vedel, da ne spimo. Vse jamra in stoče o suši, ali mi Prihovljani smo prav zadavoljni s poljskimi pridelki. Krme je malo ali tudi to bode z božjo pomočjo zadostovalo. Le druga smola se je priklatala; in ta smola se je prišla še komaj ustanovljene „Marijine družbe.“ Naš gosp. župnik so obetali s prižnice, da „zdaj se bo pokazalo, pri kateri hiši da je cvetje in pri kateri smetje.“ In glej dragi „Štajerc“, uršničile so se župnikove besede. Kmal je začelo cvetje poganjati v hiši, kjer je bivala edina deklica, tud „Marijine družbe.“ To cvetje je naprej cvetelo in res delalo celi hiši dovolj smeti. In ko je smeti zmanjkalo, prikazal se je božji sad. Rodilo se je dete. Ja, dragi „Štajerc“, Ti bodeš mislil, da imamo mi to za kaj novega; ali dragi naš „Štajerc“, nikakor ne. In vendar se nam je čudno zdelo, ker je deklica zmirom trdila in se zagovarjala proti svoji gospodinji in drugim ljudem, ja se celo pri gospodu župniku, da ona ne poganja cvetja, ampak, da je bolana na vodeniki in da le ta vodenična bolezen dela, da je ona vsaki dan bolj široka.

Ali tisti čas je prišel in namesto vodenike se je detece prikazalo, katero je bilo krščeno in z imenom „Lizika“ obdarovano. Vprašali so jo: kdo je oče? In ona je povedala . . . In kaj je zdaj? Dete je umrlo, dva možakarja sta tožena in ud „Marijine družbe“ je pod ključem. Takih sitnosti še ni naredila nobena ženska sodniji, kakor ta ud „Marijine družbe“. G. župnik, zdaj pa že vemo, kje je cvetje in kje smetje . . .

Gorica pri Cirkovcah na d. p. Dopisniku „Slov. Gosp.“ odgovorjamo, da nam še ni srce v hlače padlo, kakor si je mislil, ker nas je spoznal, da tisti ki „Štajerca“ beremo, nismo svetniki. Kaj čudnega se nam pa vendar zdi, da imaš tako dobro pamet, da si se spomnil na morilca, kar se je že pred več leti zgodilo, a za klerikalno gnezdo si pa menda gluhi in kratkovidni, da ne veš kaj se pa v domačem kraju godi. Nam ni razlagat svetu in črni ljudje tukaj na Gorici oziroma v Cirkovcah, kaj se tukaj godi, pa hočeš ali nočeš moraš, posojilo se gverile veseli. Če se kateri dotičnik občuti žaljenega, naj se zahvali vašemu dopisniku, kateremu, tako veste. Še ni dolgo, je nekega posestnika in prejšnjega vodjo cirkovske šole sin zaradi neke malenkosti sosedu z železno lopato po glavi udaril, tako močno, da je dotični bil dalje časa nesposoben za delo. In drugi sin še celo cekmeštrov je zopet z neko železno štanglo sosedu napadel in ga udaril. Kakor se govori, se bosta imela oba pri mariborski sodniji zagovarjati. Morebiti bo pa kateri teh tam za svetnika spoznan? In spet se je govorilo, da je drugega cekmeštra sin še kot učenec, ki še morebiti šest resnic ne zna, iz šole grede svojega sošolca napadel in ga z nožem ranil. Ti dopisnik tega pa nič ne veš in ne vidiš in koliko je še več takih primerov klerikalne vzgoje; to pač smrdi. Drugokat pred svojim pragom pometajte in za tokrat Vam povemo: koliko nam boš posodili, toliko Vam bomo v obilni meri vrnili, in si zapomnite sledeči pregovor:

Kakšen je zvon, tak je glas,
Kakšen je les, tak je klin,
Kakšen je oča, tak je sin.

Nejezise.

Iz Črne na Koroškem. V nedeljo dne 20. septembra zvečer je prišlo v neki tukajšnji gostilni do razpora med našimi rudarskimi fanti in Lahi. Pri tem pa je bil eden naših fantov po imenu Josef Maurič strašno nesrečen, kajti neki Italijan je sprožil revolver in je vstrelil nesrečnega v trebuh. Ker se zdravnikom ni posrečilo njegovo stanje izboljšati, je nesrečnej v teku 5. dni umrl v grozljivih bolečinah. Vzroki takšnih tepežev, nesreč in umorov so krive večinoma slabe tovaršije. Orožniki so koj drugi dan Italijana prijeli in ga odvedli v zapor, kjer bo za svojo črno delo sprejel zasluženo kazen.

Naš koledar.

Naznanili smo že cenjenim prijateljem in somišljenikom, da izide i letos naš

„Štajerčev kmetski koledar“.

Glede vsebine bode čisto gotovo lanskega še prekosil. Najboljši gospodarji na spodnjem Štajerskem in Koroškem so nam že obljubili, da bodejo sodelovali. Priobčili bomo torej v letošnjem koledarju gospodarske članke prve vrste. Vsakdo bode imel lep dobiček od teh člankov. Kajti danes smo pač vsi v tem na jasnem, da mora i kmet čimveč znati. Edino z njim si zamore kmet izboljšati svojo bodočnost. Poleg gospodarskih prinesli bomo v koledarju i druge zanimive, večidel statistične članke. Tako hočemo kmetu in sploh delavnemu ljudstvu pokazati, kako stoji razmere po svetu, kakšni napredek je povsod opazovati, kako se ravno najubožnejše sloje najbolj izkorišča. Za zimske večere bomo prinesli celo vrsto lepih povesti, ki bodejo podale zanimive slike iz ljudskega življenja. Nadalje omenimo, da bode obsegal koledar popolni kalendar, nadalje seznam vseh sejmov na Štajerskem in Koroškem ter v sosednjih važnih deželah, noticne listke in poštni

ter brzojavni tarif. Preskrbeli smo tudi, da bode koledar lepo okrašen z mnogimi slikami. Vse to bode prinašal naš „kmetski koledar“. Visokost cene ne bode občutno presegla lanske. Velikost pa bode prekosila lansko in ravno tako bode vsebina še večja ter izbožnejša. Upamo torej, da se bode nahajal v vsaki napredni kmetski, obrtniški ali delavski hiši

naš koledar.

Teh par vinarjev lahko vsakdo plača! Zato pa dobi tudi dobro čtivo, ki služi njemu in njegovi družini.

Prosimo tedaj vse naše somišljenike ter prijatelje, da se čimprej naročijo na

„Štajerčev kmetski koledar“.

Posiljal se bode ali proti naprej-plačilu ali pa po poštnem povzetju.

Obenem opozarjamo naše trgovce in obrtnike na važnost

inzeratov

v našem koledarju. Inzerati se prav po ceni računijo in kdor je lansko leto inzeriral, ta bode gotovo to tudi letos storil.

Vsi na delo

tedaj za naš kmetski napredni koledar.

Naš kmetski položaj.

Prileten, pa še precej krepek kmet, ki si je pridobil s svojim gospodarstvom v teku mnogih let precejšnje premoženje, je rekel, ko se je razgovarjal o starih boljših časih, da so bile edino varčnost, zmernost in skromnost v potrebah vzrok, zakaj se je nekdaj še kaj prigospodarilo, sedaj pa, ko teh lepih lastnosti več ne poznamo, „se ne more prav nič več začeti“. Ne morem reči, da ne potrebuje oni, ki je varčen in zmeren, manje in ima zato manj stroškov, toda nekdanje razmere so se spremenile. Posebno denar se v sedanjih časih čez potrosi; če je dobil n. pr. pred petdesetimi leti kedo na deželi kako pismo, prišla je cela vas, da je videla to novost. Dandanes dobiva pisma že vsakdo. Prej se je reklo: „Micka, ali bi me hotela?“ Sedaj se razpošlje cel kup ljubavnih pisem in razglednic, predno pride nevesta v hišo. Prej se ni poznalo na deželi druge knjige, nego mašno, sedaj se berejo raznovrstni časopisi in še bolj različne knjige. Nekdaj ni poznal kmet tobaka, ali pa je kadil onega „po štiri“ v rusih „fajfah“, dandanes si natika že pastirče cigareto pod nos in celo ta ali ona „gospodična“, ki se suče okoli svinj, posnema že izprijen svet. Kako priprosto so se nosili še pred petdesetimi leti ljudje na deželi! Sedaj že ne znamo ob nedeljah, ali imamo opraviti z gospodinjo ali z dekle. V starih časih imelo je več vasi eno krmo, dandanes jo ima vsako najmanjše selo. Na kratko rečeno, to vse stane denar in z željo v stare čase „se tudi ne more prav nič začeti“, dokler se ne odstranijo priložnosti in skušnjave za zapravljanje denarja. Tega pa sploh nikdar več ne dočakamo in tudi če se prerokuje, da bo za par dni sodnji dan.

Da pa najbolj trpi v takih razmerah mali posestnik, to je očitno. Pomagati proti temu pa ne more ne jokanje ne stokanje in niti ne hrepenenje po starih časih. Tu je treba zastaviti kje druge oporo, če hočemo priti do boljšega stanja in sicer ravno tje, kamor nam je postavil naš vstvarnik mehke možgane, kjer je še mnogo prostora za boljše spoznavanje.

Marsikateri posestnik je že prej sprevidel, da nekdanje gospodarstvo ni za sedanje čase. S tem, da je vse skrbno opazoval, ter se o stvari razgovarjal ter čital kmetijske knjige in časopise, prišel je do spoznanja, da je treba gospodarstvo menjati. Marsikdo je to tudi storil, ta v svojo korist, oni v svojo škodo. Med zadnjimi se nahajajo posebno oni, ki so mislili, da se zamore samo po knjigah kmetovati, tudi če ne poznajo danih razmer. Kdor je tega mnenja, izgubljen je že v naprej. Marsikdo je rekel kmetu, ki se ni koj poprijel novih nauk, da je neumen. Toda meni taka neumnost ugaja, ako je spojena s previdnostjo, kajti predno se česa lotim, moram stvar natančno preudariti in

jo pregledati od solčne in senčne strani. Izkušnje, ki so jih napravili sosedje, so mi včasih več vredne, nego tiskana pravila v debelih knjigah, katera sem morda celo napačno razumel. Seveda tepec, ki niso pristopni za noben nauk, tudi jaz ne maram.

Toraj „pravi“ razum je potreben, ako nočemo plačati za novotarje in izboljške preveč denarja. Vsaka šola „košta“, ali boljše je, da nas stane le malo ali pa nič. Pravi razum pa dobimo edino s tem, da se strokovno izobrazimo. Le strokovna izobrazba zamore pomagati malemu posestniku zopet na noge. Le kdor je strokovno izobražen, zamore brez skrbi rabiti zboljške pri kmetiji. Veče potrebe, ki jih je prouzročil sedanjí čas, zamorejo tekmovali le z večimi dohodki iz kmetije. Ti so pa odvisni v prvi vrsti od tega, kako razumi gospodar izkoristiti si skušnje, ki so se naredile na kmetijskem polju. Temu ali onemu kmetu se ne more zato niti zameriti, ako se samo toži in zdihuje ter si ne zna pomagati. Ako bi se pa strokovno izobrazil, našel bi brez dvoma v kratkem pravo pot.

Kmetski sin, ki je izvršil kako kmetijsko šolo, začne že predno je prevzel očetovo posestvo, z raznim zboljški, seveda, ako mu oče dovoli. Na ta način pride polagoma sam do prepričanja, da služi to in ono v korist posestva. On bere tudi v knjigah in časopisih s „pravi“ razumom in se uči še v mladosti vse temeljito prevdariti. On se ne zaupa zato slepih sreči.

Če hoče toraj kmet obstati in ne propasti, mora več pridelovati; da pa to doseže, se mora več učiti. Brez učenja ni dandanes nič in čudno se nam zdi, da se dobe še vedno ljudje, ki so nasprotnega mnenja. „Ako zna sin le brati, pisati in nekoliko računati, pa je že dobro“, sliši se pogostoma na deželi. Toliko doseže dandanes že vsakdo. Kdor je pa hotel postati trgovec, moral se je za svoj poklic še česa drugega učiti, ravno tako rokodelc, gozdar itd. Samo kmet zna že od rojstva zadosti in se mu ni treba še učiti. Prijazni čitatelj naj ne misli, da se hočem s tem delati norca iz kmetov. Nasprotno! Rad bi samo preprečil, da bi ga drugi ne imeli za norca. Zato ravnaj se kmetič po tem-le navetu:

Če hočeš, da Ti pojde boljše Tvoje gospodarstvo, V jeseni sina daj kmetijski šoli v varstvo; Za stan njegov mu dali bodo tam pouk, Kako se čuvati je škode, zmot in muk.

Nik. Lex.

Plačilo katehetov.

„Allg. Bauernzeitung“ piše:

Gospodje kateheti tožijo opetovano o mali odškodnini sa verouk na kmetskih ljudskih šolah. Ali mnogo jih je, ki se znajo na čudni način pomagati pri zaračunavanju potnih pristojbin. Popolnoma po lastni volji se določa oddaljenost od farovža do šole po celih, polovicah in desetih kilometrov. Nekateri vzamejo pri zaračunjenju poleg tega še oddaljeno, dolgo pot, katero sicer v resnici ne hodijo. Članom krajnih šolskih svetov je to gotovo znano. Vprašalo se je zamanj, kdo ima pravzaprav določati dolgot pota. Misli bi se, da se bode plačnik za to brigal. Ali to se ne zgodi. Plačnik je šolska oblast. Ali pri okrajnem šolskem svetu sedi klerikalni uradnik, ki zna ravnati s to zadevo. On pusti katehetom prosto roko. Istinitost njih računov se hitro odobri. Red pa mora biti povsod in zato si predstavljamo davkoplačevalci stvar čisto drugače. To vendar ne gre, da bi kaplan ali župnik neopravičene katehetske pristojbine v žep vtaknil. Vestni kateheti bi morali sami zahtevati, da se oddaljenost potov natančno določi in to od krajnih šolskih svetov. Gre se tukaj za pravico na eni in za nepotrebnost krivico na drugi strani. Kmet plačuje danes gotovo dovolj davkov; istotako obrtnik. Zadnjič zvišane duhovniške plače čutijo državljanji pri davkih prav občutno. Zato ne moremo ostati mirni, ako ravnajo posamezni kateheti krivično. Ja, ja, vera je v nevarnosti; ali pri komu v prvi vrsti? Prejšnje čase so duhovniki brez odškodnine z velikim veseljem in lepimi uspehi podučevali. Danes tega več ne najdemo. Čas je, da se stvar predrugači. Davkoplačevalci imajo pravico, da to zahtevajo. Poslanci, brigajte se za to stvar! Vsakemu svoje!

Genjeni odjemalci! Obračamo se ponovno na tiste odjemalce, ki so zaostali s svojo naročnino. Vemo, da nekateri pozabijo, poravnati to malo vsoto. Drugi zopet čakajo, da se večja svota nabere! Kakor pri vsakem listu pa se ima tudi pri nas naročnino naprej plačati. Torej naj bode vsakdo tako prijazen in naj odračuni naročnino. Pri plačilih naročnine naj se vsakdo poštnega šeka poslužijo, katerega dobi itak vsak naročnik.

Naš koledar. Kakor znano, smo izdali lansko leto prvič „Štajerčev kmetijski koledar“. Napravili smo poizkus, ki se je izvršno obnesil! Ljudstvo je hitro segalo po našem koledarju in v teku par tednov smo prodali dve nakladi koledarja. In še ga nam je zmanjkalo. Koledar je bil pa tudi lep in lahko trdimo, da so bili vsi z njim zadovoljni. Obsegal je toliko podučnega, lepega in zabavnega ter koristnega, da se za tako malo svoto denarja res ni moglo več storiti. Nam se ravno ni šlo zato, da bi napravili bogve kakšni dobiček. Šlo se nam je edino zato, da bi dali ljudstvu takšni koledar v roko, kakoršnega ljudstvo ravno potrebuje. — Tudi letos bomo izdali svoj koledar. Že naprej lahko trdimo, da bode še veliko večji, lepši in da bode njegova vsebina še bogatejša. Koledar je že v delu. Koštal bode kakor lansko leto s a m o 60 v i n a r j e v. Pošiljal se bode ali proti poštnemu povzetju ali pa proti naprej plačilu; pošto povzete (Nachnahme) je dražje. Zato priporočamo da plača vsak koledar naprej. Kdor hoče, da se mu pošlje koledar po pošti, naj pošlje poleg cene 60 vin. še 10 vinarjev za poštino. Kdor vzame 10 koledarjev dobi enega brezplačno in zastoj. Vsebinsko letošnjega koledarja bode krasna in z različnimi lepimi slikami oplešana. Poleg zanimivih gospodarskih člankov, ki jih so spisali izvršni strokovnjaki na gospodarskem polju iz lastnih izkušenj in ki se tičejo vseh važnejših panog kmetijstva, prinesel bode koledar tudi popolni seznam vseh sejmov na Koroškem in Štajerskem ter važnejših sejmov v sosednjih deželah. Nadalje popolni kalendar in poštne ter brzojavne tarife. Tudi bomo prinesli zanimivih člankov, ki označijo postavne pravice in delokrog občinskih predstojnikov, razne zadeve glede volitev, domovinske pravice itd. Koledar bode prinesel tudi več lepih povesti večinoma iz kmetijskega življenja. Nadalje pesnice in zgodovinske črtice itd. Z eno besedo: Poskrbeli bomo, da bode vsakdo, ki kupi ta koledar, tudi gotovo z njim zadovoljen. Dobili smo že zelo veliko naročil. Prosimo naše prijatelje, da se čimprej naročijo, kajti v zadnjem trenutku ne moremo naklade povečati. Le p o s e g a j t e p o „Štajerčevem“ kmetiskem koledarju!

Posledice avstro-ogrske nagodbe se že kažejo. Na sejmu St. Marx-Dunaj so opazili pri transportih ščetinarske živine iz Hrvaškega obstojanje svinjske kuge. S tem je dunajski glavni živinski sejem v veliki nevarnosti. Vsled uvoza okuženih svinj iz Ogrske je ta sejem sam v nevarnosti, da se okuži. Treba bi bilo ustaviti ta uvoz ali ga omejiti na le zdravo živino. To so posledice nesrečne avstro-ogrske nagodbe, za katero so tudi naši prvaki s tako navdušeno naglico glasovali.

Pazite na vinske sleparje. „Tagespost“ piše: „Vsled slabe prodaje vinskega mošta na Štajerskem, ki je posledica velikega uvoza iz drugih dežel, je šla cena tako nazaj, da proizvajalci ne pridejo več na produkcijske stroške in da vsled tega ne bodo mogli svoje zaveznosti plačati. Mislilo bi se, da bode naše vino že vsled dobrega svojega imena hitro pokupljeno. Temu pa ni tako. Mnogo krčmarjev na zgornjem Štajerskem in v sosednih deželah, ki se ne pečajo z vinogradništvom, kupuje raje močno alkoholna inozemska vina. O temu ne moremo govoriti, jeli stori to tudi prebivalstvo, ki konzumira vino. Mislimo da ne. Pisec tega je bil pred 14 dnevi pri svojih odjemalcih na zgornjem Štajerskem in Koroškem, da bi prodal ljutomersko-ormuški vinski mošt. Ob tej priložnosti je opazil, da so ogrski agenti svoj „Moorwein“, ki je zmšan s špiritom, hitro in dobro prodajali. Ogrska vlada

je letos ogrskim vinskih producentom zelo veliko špirta kreditirala, da zamorejo napraviti svoje vino močnejše in ga tako lažje prodajati. Kletarski nadzorniki, ki so nastopili svojo službo s 1. oktobrom, bodo ta vina zavrgli in konfiscirali, in krčmarji, ki se ne brigajo za novo postavbo, bodo trpeli ogromno škodo. Prav tako! Upamo, da bodo toji kletarski nadzorniki v interesu vinogradnikov kakor v onem prebivalstva prav strogi. Proč z ogrskimi vini!

Srbsko meso. Kakor znano, so razne stranke, med drugimi seveda tudi naši slavni dohtarski „narodnjaki“ tako navdušene za trgovinsko nagodbo z Ogrsko, da se jo je upala vlada brez postavne državne zbornice uresničiti. Povedali smo že opetovano, da je bilo to pravo izdajstvo avstrijskega kmetijstva. Povedali pa smo tudi, da je srbska živina okužena in da je že iz tega stališča uvoz nevaren. Takrat nekateri bedasti listi niso mogli srbskega mesa prehlaviti. No, zdaj se pa le kaže, da smo imeli prav. Prve pošiljave srbskega mesa, 4 vagoni z 189 komadi, so dospale 10. septembra na dunajski glavni živinski sejem. 30 svinj se je moralo od prodaje izključiti, ker so bile „stickig“, to se pravi ker so smrdle in bile že gnile. Torej se je moralo 819 kilogramov mesa uničiti, ker je bilo nerablivo. Prva pošiljave srbskega mesa je dokazala, da stvar tako ne gre. Upamo, da bodo pravi kmetijski poslanci v državnem zboru svojo dolžnost storili in vladi povedali, da naj Srbi svoje gnile svinje sami pojedjo.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Deželni poslanec g. Josef Orng stavlja je v deželnem zboru sledeča dva predloga: 1. „Visoki deželni zbor! Ker je pregled za regulacijo Drave v okraju Ptuj baje že dokončan in je železi, da se tozadavna dela čimprej uresničijo, za kar je potrebna izvršitev generalnega projekta, — naj bi se po možnosti zadnji v prihodni zimi naredil in obravnaval, čeprav še ni temelj za projekte regulacije Drave v okrajih Slov. Bistrica in Konjice tako izdelan, da bi se zamoglo napraviti skupni projekt za celo reko. Predlog: Visoki deželni zbor naj sklene: „Deželnemu odboru se nalaga, da takoj izvrši tekoče študije in projekcijska dela za regulacijo Drave in to na ta način, da se koraka v prvi vrsti na saniranje regulacije reke v okraju Ptuj ter da se generalni projekt v zimi 1907/08 dokonča in v teku l. 1908 obravnava v svrhu hitrejšega uresničenja“. — 2. „Visoki deželni zbor! Poškodovanje Drave v toku od Maribora pa do deželne meje pri Središču imajo vedno večje posledice, velikanska zemljišča se odtegnejo kulturi, vasi blizu reke so v nevarnosti in po reki se težko vozi. Od leta 1902 sem se vsled pogodbe, narejene med namestnijo in štajerskim deželnim odborom, izvršuje varnostne zgradbe, ki pa so vsled malih sredstev tudi male; zato je bilo nemogoče, temu zgradbenemu zistemu trajne uspehe zasiguriti. Strokovnjaki so se opetovano izjavili, da se zamore temeljito te razmere sanirati le potom polne in sistematične regulacije. Ker se je zgorajšna pogodba, ki je sklenjena le za 4 leta oziroma do prejšnjega uresničenja postavne za regulacijo Drave, že trikrat ponovila, postavila je lani komisija vendarle generalni projekt s skupnimi potrebščinami okroglo 12 milijonov kron. Deželni odbor je že 2. sept. 1907 primirnost te regulacijske akcije priznal. Temu programu in njegovemu financiranju dala je zdaj i vlada svoje potrjenje in je dotični postavljeni načrt deželnemu zbor v odobravanju izročila. Po načrtu prevzame na prispevkih državnih vodni fond 20%, državni melioracijski fond 40% potrebščin, dežela Štajerska pa ostalih 30%. Ker je vse to nujna potreba, ker se je vlada zavezala plačati 70% stroškov, kar prinese Štajerski 8½ milijonov kron, medtem ko plača dežela le 3¼ milijonov in ker da vlada to svoto le pod pogojem, da dovoli dežela svoj prispevek, ker bi torej te svote v slučaju nesprejetje zopet bile izgubljene za Štajersko in romale na Češko ali Gališko, stavimo sledeči predlog: Visoki deželni zbor naj sklene, da se po vladi predloženi postavljeni načrt, tikoč se sistematične regulacije Drave od Maribora do ogrsko-hrvaške meje pri Središču takoj obravnava, tako da bode še v sedanjih sesijah sprejet. — Orng. Stiger. Stallner. Fürst. Sedlacek. Grösswang. Dr. Kokoschinegg.

Feuyrer. Capra. Sutter. Bührlen. Kunz. Erber. — Tako delajo naprednjaki! Zahvaljujemo se pa slancu Orngu v imenu prizadetega prebivalstva.

Vekoslavček Spindler postaja otročji. Moč celj, kateremu je zrastel v službi prvaških dohtarjev že precej velik trebušek, pač ne ve, da se njegovi otročji jezi vsak človek roga in smeje. Svoj čas je pisal Vekoslavček verzje; in ti verzi so bili slabi, tako da so mu njegovi prijatelji menda z ozirom na dobri okus priporočili, da naj raje neha pesnariti. In Vekoslavček je nehal, zakar mu je bil ves slovenski svet hlažen. Zdaj se poiskna Vekoslavček na drugem polju. Medtem ko je preje sladke zaljubljenes pesni prepeval, obira zdaj rovtarske, surove hribovske strune. In to mu gre bolje, na tem polju je vsekar doma. V psovanju je Vekoslavček mojster! Njegovi verzi so bili slabi, ponesrečeni. Njegove psovke pa so nedosežene, vrhunec nesramnosti in surovosti in radi poznamo, da ga v psovanju niti mariborski „Fihposovci“ ne dosežejo. Gratuliramo, gospod ekspesnik! Sicer se pa Vekoslavček moti, ako misli, da se kdo jezi, da je on tako neotesan in surov. Ne, ako se ljubi človeku, hoditi z raztrganom suknjo med ljudmi in vtikati z nosom po gnoju — pristo mu. Le bodi surov in neotesan, Vekoslavček! Mi ti ne odrekamo te pravice. Zato tudi ne odgovarjamo na tvoje psovke. Le ena naj pribijemo: Spindler pisari, da je naš urednik „socialist in anarhist“. V odgovor to-le: Vekoslavček je ponesrečeni študent, ki je bil svoj čas hudi socialist, potem urednik nemškega lista, pozneje urednik klerikalne „Domovine“ in je zdaj urednik liberalnega „Narodnega lista“. Kaj da bode čez par mesecev, tega še ne vemo. Tako, Vekoslavček! Zdaj pa le psuj naprej in kadar ti tvojih nesramnih psovok zmanjka, takrat smeš zopet — verzje pisati.

O prvakah v Ormužu se nam poroča prav zanimive stvari. Ti ljudje so grozno razburjeni, ker se je peljalo nekaj naprednih mož preteklo nedeljo v Ptuj. Tega pa ne povejo, da so se udeležili sodnijski adjunkt Starkl in sodnijski pisar Lasič prvaškega shoda v Ptuj, na katerem se je pela panslaviščina, torej protiaustrijski pesen. Torej c. k. uradniki v službi panslavičizma. Posebno pisar Lasič je predrzen. Bolje bi bilo seveda, da bi ta mož, ki je le po milosti slovenskega sodnika v Ormužu, svoje delo vedno opravljal. Sploh se ormuški prvaški sodniki radi panslaviščinskih vesel in shodov udeležujejo. Tako sta bila c. k. sodnika dr. Presker in Zemljčič tudi v Kaugu. Ne vemo, ali se strinja tako postopanje s tem, kar se sme zahtevati od nepristranskega sodnika?! Prvaki bojkotirajo zdaj napredne može na vse mogoče načine. Treba torej v javnosti tudi ormuške prvake malo oktačiti. Oglejmo si najprve dr. Omuleca, ki je gotovo premožni možakar. Mislilo bi se, da si je premoženje pridobil s pridnim delom v pisarni. Pa ni tako: priženil si je premoženje. Vzel je namreč popolnoma nemško ženo, ki mu je zlasti lepo posestvo prinesla. In ko je bila težko bolana, morala je celo testament napraviti, v katerem mu je vse zapisala, medtem ko je ostala za svoja vzeta hčerka od njegove milosti odvisna. Tudi koncipijent tega zagriženega prvaka postal je na ta način premožen, da se je oženil v Hardeku z nemško hčerko nemške hiše Schönwetter. In taki ljudje, ki so postali z nemškim denarjem bogati, napadajo zdaj Nemce in vpijejo: Svoji k svojim! ... Ali naprej! Posebno zagriženo prvaško gnezdo je trg Središče. Ako se pa vpraša, od kje dobivajo ti središki prvaki svoj denar, potem je odgovor: od Nemcev, samo od Nemcev. Vsa trgovina Slovencev tega okraja z lesom, vinom, jajci itd. se vrši edino z Nemci srednje in zgornje Štajerske. Kaj ko bi se Nemci pričeli nakrat z enakim orodjem boriti kakor prvaki? Kaj ko bi v nemških listih imenovali tiste zagrižene prvake, ki živijo zgolj od nemškega denarja? Sploh pa bomo, ako treba, prvake v Ormužu in Središču enkrat še natančneje in občutneje pokrtačili. Svoji k svojim!

O „Fihposu“ nam piše nekdo: „Korošec ima dobrega in poštenega urednika; ako kdo naročnino pošlje, mu ne pošlje lista prej, da mu mora posebej pisati, pa ni dovolj enkrat, temveč večkrat se mora pisati, prej ko se dobi eno številko. Potem pa spet ni lista prej, da se mora spet pisati. Toraj bo na ta način Korošec

stal na leto več kot je vreden. Pa list bomo le malo kedaj čitali, ne pa tedensko. Več let sem naročnik časnikov, pa na takega maloskrbnega urednika še nisem bil poslal naročnine, kakor je ta Korošec služabnik. Ako bode imel Korošec tega urednika, bode imel malo naročnikov. Odvrčujem bralce, naročiti si ta list, ker imeli bi velike sitnosti in pisarije, čitanja pa malo kedaj.

Železniški zbor v Ptuj za zgradbo železnice Parkla-Ptuj-Rogatec se je vršil preteklo nedeljo. Predsedoval mu je g. dvorni svetnik Ploj. Govorili pa so g. ces. svetnik Hickl, gg. poslanca Schoiswohl in Malik, g. učitelj Schiefer, g. župan Ormig, g. Jurza, g. dr. Kamnikar. Zbor je dokazal, da morajo Nemci in Slovenci v gospodarskih zadevah skupno nastopati. Poročali bomo o zboru prihodnjič.

Svinski sej v Ptuj, ki se je vršil 30. septembra, je bil dobro obiskan. Prignalo se je 580 svinj. Razprodaja je bila pri navadnih cenah dobra. Prihodnji sej s konji in žrebeti ter živinski in svinjski sej se vrši dne 7. oktobra 1908.

Nesreča. 23. septembra šel je 53 let stari posestnik in tesar Anton Pristovnik v Rittersbergu na orehovo drevo, ki je bilo okoli 7 m. visoko. Nesrečnež je padel doli in si prizadel take notranje poškodbe, da je dva dni pozneje umrl. Pokojnik zapušča ženo in dvoje odraslih otrok.

Porotno sodišče v Mariboru se je pečalo 25. septembra z ubojem. Jaka Klemenčič, vdovec in mizar v Lahoncu, je 18. avgusta tako popival da je moral pri posestniku Francetu Blagoviču prenočiti. Drugo jutro so popivali naprej. Pri temu sta se stela Klemenčič in kočar Matija Cvetko. Klemenčič je pri temu Cvetkoto z nožem tako težko ranil, da je ta kmalu potem umrl. Klemenčič si je prezel rok in se hotel sam usmrtiti. Ali posrečilo se mu ni. Obsojen je bil na 3 leta težke ječe. — Potem bi se imeli porotniki pečati s tiskovnimi tožbami, ki bi malo razjasnile čedne razmere v našem prvaškem taboru. Tožnika sta bila zdravnik dr. Karba na Vranskem in urednik Vekoslav Spindler. Tožila sta pa prejšnjega odgovornega urednika „Fihposa“ Franceta Rakoviča in istotako prejšnjega urednika Ferdinanda Leskovarja. Ali žalibog ni prišlo do razprave. Toženca sta vzela svoje trditve nazaj, plačala vse stroške in večjo svoto za Ciril in Metodovo družbo. Potem sta jima tožitelja odpustila in sta bila oproščena. S tem je zopet enkrat sodniško dokazano, da „Fihpos“ laže, laže in laže. Kaj pravite k temu, gospodine dr. Korošec? Sicer se nam pa čudno zdi, da sta dr. Karba in Spindler tako hitro odpustila tožencom. Ali — vrana ne izključe vrani očesa!

Iz drugega nadstropja padel je zidar Nace Košir v Trbovljah. Nesrečnež je bil na mestu mrtve.

Iz Koroškega.

Prvaški dirindaj so hoteli znani gospodje Ražun e kompanija bella v sv. Jakabu v Rožu napraviti. Otvorili so namreč svojo „narodno šolo“, ki so jo sezidali s po celem svetu nafačani denarji. In trobili so in trobili, da bi prišlo iz vseh strani kranjske dežele prvaštvo skupaj. Zanašali so se na tisto prvaško gardo, ki zna v Ljubljani tako lepo nemške šipe zbijati in mirne ljudi napadati. Ali Ražun je bobnal zamanj na veliki boben. Prišlo je le 170 oseb iz Kranjskega in kakih 200 zapeljanih koroških ovčic pod vodstvom črnih pastirjev. Govoril je seveda orglar Grafenauer. Kdo bi tudi govoril? Ražun zna le o računskih napakah praviti, Breje pa o dohtarstvih računih. Tega pa niti najponižnejše ovčice ne poslušajo posebno rade. Torej je moral Grafenauer govoriti. Oblast je preskrbela primerno pomoč, da se ni mir kalil. Par razgrajčev je prišlo sicer v napredno gostilno g. Schusterja in je pričelo z nožmi divjati, ali vrgli so jih skozi vrata. Na Koroškem ne bodejo prvaki kranjske kulture udomačili.

Šolarji — hujskači. Prvaški voditelji se ne sramujejo in zapeljujejo celo šolarje v politično gonjo. Zadnjega hujskajočega izleta v Sv. Jakob v Rožni dolini se je udeležilo tudi 4 študentov učiteljskega. Zanimivo je, da so 3 teh prvaških mladčev v nekem zavodu, katerega se podpira

z nemškim denarjem. Pač lepa hvaležnost! Najprve živjajo ti mladenci nemške podpore in potem se borijo z vsemi sredstvi proti nemškim podpornikom. Sramota!

Klerikalni tat. Klerikalni agitator in strastni farovski petoliznik Joh. Fritz v Greifenburgu je bil tožen zaradi tatvine. Kradel je svojim sosedom drva in bil tudi v zapor obsojen. Mož je že opetovano predkaznovan. Ali vkljub temu ga imajo klerikalci zelo radi. Seveda, — namen posvečuje sredstva. Naj bode še tako velik lopov, samo da je klerikalec in vse je dobro.

Čudni gospodje duhovniki so menda v Tinjah. Prejšnji g. kaplan je bil vesel možicelj. Bil je rad med fanti in deklinami v krčmah in delal sploh vtis, da se ne veseli posebno duhovniške obleke. Ker pa ni imel nobenega zmisla za politično hujskarijo in mu je tudi drobiža zmanjkalo, odpotovati je moral čež veliko lužo tja v Ameriko. Zdaj bodejo dobili v Tinjah novega kaplana. Ta ima dolgo brado in je že 62 let star. Šele kot vdovec je pričel študirati za duhovnika. Hm, hm, čudne razmere... Čudno je tudi postopanje tamošnjega g. prošta, ki se prav nič ne drži izreka: Ne nabirajte zakladov. Baje bode pričel zaklade tudi v sv. Jakabu v Rožu nabirati. Da bi se tam le ne naučil „računskih napak“ Ražunovih in Kobentarjevih. To bi bilo slabo. G. prošt naj bi tudi malo več krščanskega usmiljenja imel. Tega namreč zadnjič pri pogrebu nekega zblaznelega samomorilca ni pokazal...

Brez denarja ni maše. Pred kratkem je umrlo v Bistrici pri Gradcu neko dete. Oče je hlapec in je prosil župnika, naj mu bere mašo. Župnikovo prvo vprašanje pa je bilo: „Ali imate denar?“ Hmhm, to je čudna stvar s tem novim krščanstvom in s to ljubeznijo do bližnjega...

Vojaške dobave. Ofertne razprave za dobavo kruha in ovesa za 1. 1909 se vršijo: pri okr. glavarstvu sv. Mohor dne 12., pri obč. uradu Köttschach dne 13., pri okr. glavarstvu sv. Vid na Glani dne 17., pri obč. uradih Trbiž dne 19., Raibl 20., pri okr. glavarstvu Wolfsberg 24. oktobra in sicer vedno ob 9. uri dopoldne. Pogoje se razvidi iz razglasov, ki jih dajajo vojaške oblasti (Militär-Verpflegsmagazin) brezplačno.

Porotna sodnija v Celovcu se je pečala najprve s požigom. Joža Klammer prodal je leta 1900 svoje posestvo na Lötchenbergu Jakobu Maier, ki je to naprej prodal. Sporazumela sta se za gotove pravice, ki jih je pa Maier v pijanosti odkupil za 1000 K. Klammer se je čez to jezil in je zato v pijanosti hišo zažgal. Bil je takrat le zaradi pijanosti kaznovan. Maier je hišo zopet zgradil in jo prodal leta 1907 V. Natmumigu za 4.600 K. Klammer je pa hišo zopet zažgal. Zdaj je bil obsojen na 6 let težke ječe. — 17 letni R. Liebert, hlapec pri posestniku Hollaufu v Marija Rojachu se je sprl s svojim gospodarjem zaradi 2 kron in mu je zato hišo zažgal. Napravil je s tem požigom škode za 10.000 K. Obsojen je na 3 leta težke ječe. — Agent Karl Baumann je goljufal za 4.500 kron in bode zato 5 let v težki ječi sedel.

Iz drevesa je padel v Glanegu čuvaj Guttenbrun in bil takoj mrtve.

Ogenj. V Tinju je pričelo goreti v gospodarskem poslopju Tereze Rack in je ogenj poslopje popolnoma vpepelil.

V pijanosti ubil se je v Döberlivasi drugače pridni delavec Valentin Juh. Padel je čez stopnice.

Obesil se je konduktar A. W. v Beljaku. Bil je udan pijači.

Samomor. 17. p. m. so videli ljudje v Beljaku neko žensko v Dravi. Samomorilka, katere truplo se še ni našlo, je bržkone dekla Tereza Pihler, kateri se je baje zmešalo.

Vrat prerezal si je posestnik Matija Zagošen v sv. Magdalen. Nesrečnež se je najprve obesil in potem še vrat prerezal. Baje se mu je duh omračil.

Po svetu.

Grozna železniška nesreča. Na berlinski visoki železnici sta trčila dva vlaka skupaj. Nesreča je imela grozovite posledice. 16 oseb je bilo ubitih, 40 težko in 50 lahko ranjenih. Grozni prizori so se zgodili, ko so prišli soročniki in spoznali mrtve.

Kolera na Ruskem. Pretekli teden je obolelo

v Petersburgu in predmestih 1.456 oseb na kolero, umrlo jih je 439. Od začetka te kuge obbolelo je 1.653 oseb in umrlo 492. V drugih prizadetih pokrajinah je obbolelo v preteklem tednu 3.392 oseb in umrlo 1.377 oseb. Skupno je obbolelo na Ruskem tekom tednov 10.359 in umrlo 4.633 oseb na kolero.

Na morju. Na vožnji San Francisco-Hamburg se nahajajoči parnik „Radmes“ se je v viharju tako zibal, da je padli les 4 osebe ubil. — Parnik „Star of Bengal“ se je pri otoku Coronatia pri Alaski potopil. Utonilo je 110 oseb.

Pomladitev sadnega drevja.

Čestokrat opazimo, da noče naše sadno drevje, osobito peškasto, več rasti. Mladje postaja vedno krajše in rodni popki se zadej vedno bolj izgubljajo ter se napravljajo ob skrajnem delu veje. Čestokrat se spremene teh popki koncem mladik v cvetne popke. Rodni les, ki se nahaja po vejah, se zato vedno bolj košati in število cvetnih popkov ter sadja se vedno večja. To sadje in tudi listje pa postaja od leta do leta neznaatniše. Tako drevje ima včasih več sadja kot listja in po zimi vzgleda, kakor bi že zamrlo in se posušilo. Posebno zlata rimska parmena, kanadski in šampanjski kosmač ter razne hruškine vrste imajo te lastnosti. Sadjar je toraj prisiljen misliti na odpomoč.

Ako izvira ta prikazen od pomanjkanja redilnih snovi v zemlji, pomoremo kolikor toliko z gnojenjem, vendar samo gnojenje ne da polnega uspeha. Tu treba drevo tudi pomladiti, to se pravi, prikrajšati mu je več ali manj veje in ostali rodni les. S tem se združi drevesna moč na manjše število popkov. Radi tega požene drevo bolj močne poganke, ki imajo lepše listje. To listje preživi drevo boljše, obenem pa zbudi tudi korenino h novemu delovanju. Posledica je da se tudi cvetni popki boljše razvijejo in iz njih dobimo popolnše sadje.

Kako močno je drevo pomladiti, za koliko naj se prikrajšajo veje? Čim več življenske moči se nahaja v drevesu, tem manj se sme odrezati, toliko manjša je izguba, ki nas zadene in toliko bolj gotovi smemo biti na uspeh. Radi tega ne smemo nikdar odnašati s pomladitvijo tako dolgo, da se rašča popolnoma ustavi. Med tem ko zadostuje v prvem slučaju, če prikrajšamo vrh morebiti za 1 meter, moramo v drugem slučaju bolj krajšati, če hočemo doseči zaželeni uspeh. Lastna zkušnja in lastno opazovanje poučijo sadjarja v tem najboljše. Kedar opravljamo to delo, je najboljšje, če si dva moza pomagata. Eden njih stoji na tleh, od koder vidi lahko celo drevo ter kaže, kje je vejo odrezati, drugi izvršuje na drevesu z žago in s škarjami povelje prvega.

Kedar drevo pomlajujemo, pazimo na obliko drevesa in skušajmo jo tudi izboljšati. Pomisliti je, da poganja drevo najbolj močno na vrhnjih vejah, zato je te v prid spodnjim nekoliko bolj krajšati.

Razun prej omenjenih vzrokov so še drugi, ki prouzročajo potrebo pomladitve sadnega drevja. Če ima n. pr. še mlado drevo slabo razvit vrh, če je deblo v primeri z vrhom jako šibko, ako je morebiti drevo močno poškodovano po kaki bolezni ali po kakem škodljivcu, če se je vrh radi snega ali vetra polomil ali mu je pobila toča več del rodnega lesu, v vseh teh slučajih je pomladitev večinoma najboljše sredstvo, da pridemo nesreči v okom. Mnogokrat kaže nam narava sama, kako nam je delati. Ako nočejo zunanje veje v vrhu iz kakega koli vzroka več rasti a poganjajo v sredini jalovi poganki, že ve sadjar, ki to opazuje, kaj mu je storiti. Pomlajuje se lahko peškasto in koščičasto drevje. V godnem slučaju pokaže se po pomladitvi polno jalovih pogankov; če bi pustili, da rastejo ti, kakor sami hočejo, nastala bi v kratkem zopet gošča. V letu po mladitvi moramo toraj vse suhe štrklje odžagati, velike rane zamazati in jalove poganke oprezno zredčiti.

Sadna trgovina stavi vedno večje zahteve na velikost in lepoto sadja. Popolno sadje dobimo pa samo na mladem lesu. Sadjar mora toraj stremeti za tem, da ohrani svoje drevje v rašči in se ne sme ustrašiti pomladitve, kjer ne pomaga več gnojenje.

P. L.

Tržna poročila.

Ptuj, tedenski sejmi dne 30. septembra 1908:

Vrsta	Mera in teža	Sred. cena	
		K	vin
Pšenica	50 kil	11	—
Rž	50 kil	10	—
Ječmen	50 kil	10	20
Oves	50 kil	10	—
Kuruz	50 kil	9	—
Proso	50 kil	8	—
Ajda	50 kil	10	—
Krompir	50 kil	3	20
Fizol	50 kil	9—14	—
Leča	1 kila	—	80
Grah	1 kila	—	56
Kaša	1 liter	—	24
Pšenični gris	1 kila	—	44
Riž	1 kila	—	40
Sladkor	1 kila (od)	—	84
Česplje	1 kila (do)	—	88
Cebule (luk)	1 kila	—	80
Kimel	1 kila	—	30
Brinjeve jagode	1 kila	—	60
Hren	1 kila	—	20
Zelenjava	1 kila	—	60
Ustna moka	1 kila (od)	—	44
Moka za žemlje	1 kila (do)	—	38
Polentna moka	1 kila	—	36
Goveje maslo	1 kila	—	28
Svinjska mast	1 kila	—	3
Špeh frišni	1 kila	—	76
Špeh okajeni	1 kila	—	50
Znave	1 kila	—	70
Česplje frišne	1 kila	—	60
Sol	1 kila	—	12
Puter frišni	1 kila	—	24
Sir, štajerski	1 kila	—	3
Jajca	35 kom.	—	2
Goveje meso	1 kila (od)	—	1
Telečje meso	1 kila (do)	—	40
Mlado svinjsko meso	1 kila (od)	—	20
Drevesno olje	1 kila	—	1
Rips olje	1 kila	—	80
Sveče, steklo	1 kila	—	60
Zajfa navadna	1 kila	—	20
Zganje	1 liter	—	80
Pivo	1 liter	—	44
Vinski jesih	1 liter	—	40
Mleko, frišno	1 liter	—	20
Mleko brez smetane	1 liter	—	14
Les, trdi, meter dolgi	1 kub. met.	—	8
Les, mehki, meter dolgi	1 kub. met.	—	6
Lesni ogelji trdi	hektoliter	—	2
„mehki“	„	—	1
Premog (Steinkohle)	50 kila (od)	—	80
Mrva	50 kila (do)	—	1
Slama (Lager)	50 kil	—	70
Slama (stelja)	50 kil	—	6
Zelje, glava	1 kom. (od)	—	5
		—	40
		—	4
		—	20
		—	3
		—	40
		—	14
		—	20

Mestni urad ptjski, dne 30. sept. 1908.

Gospodarske.

Ali se sme staviti špirit v vino? Nov vinski zakon pravi, da se sme dati v vino kvečemu 1 odstotek špirta. Odlok c. kr. kmetijskega ministerstva z dne 22. novembra 1907, št. 45031 pravi glede uporabe špirta to-le: »Zakon določuje tudi uporabo alkohola, to pa samo v tlikar, v kolikor je ta uporaba v okvirju racionalnega kletarstva in navadi (čiščenje sodov in steklenic, priprava nekaterih vinskih čistil, ravnanje s kanastim vinom in enako). Vrh tega se sme uporabiti samo toliko alkohola, da ne pride s tem več, kot eden volumni odstotek alkohola v vino. V ta namen se sme rabiti v smislu § 6. zakona samo čist špirit, to je rafiniran, vsaj 95 odstoten alkohol, v katerem se ne nahaja fuzel, ali pa pravo vinsko zganje (vinski špirit). Nasprotno se mora smatrati kot nedovoljeno, ako se dodaja vinu alkohol samo zato, da se poveča množina alkohola v vinu.

Koliko je vredna gnojnica? Vrednost gnojnice je jako različna in se ravna seveda po tem, koliko redilnih snovi se nahaja v nji. V konjski scalnici je n. pr. povprečno 16 gramov dušika in 14 gramov kalija v litru. Hekto te gnojnice bi bil torej vredno približno 2,72 K. Če računimo toraj da ena žival okoli 22 hektov gnojnice na leto, bila bi ta vredna okoli 60 K. Ovčja gnojnica je še več vredna, goveja pa okoli polovice. Kmetje, nabirajte toraj gnojnico, ki je drago premoženje! Kdor nima še gnojnične jame, naj ne zamudi niti meseca z napravo.

Jetična živina Kakor človeštvo, tako muči tudi živali strašna bolezen jetika. Nekateri menijo, da je najmanj 5% živine jetična, drugi pa pravijo, da je tudi 40 odstotkov. Resnica pa je, da je ta bolezen v nekaterih krajih bolj, v drugih manj razširjena. Pri živini ki se

redi vedno v hlevih je jetika bolj domača, nego pri oni, ki hodi na pašo. Posebno močno je podvržena jetiki lepa simodolska živina. Ta bolezen se da prenesti od živine tudi na človeka, zato bi moral vsak gospodar skrbeti, da se bolne živali iznebi. Seveda z gostovostjo se ne da določiti na priprnost način, ali je ta ali ona žival bolna za jetiko. Pač pa določi to lahko živino-zdravnik s tem, da vbrizga živali za kožo tuberkulin, to je neko sredstvo, ki prouzroča pri bolni živali nekako mrzlico pri zdravi pa nima učinka. Ker ni tuberkulin škodljiv, bi morali vsi posestniki, osobito oni, ki se pečajo s vzgojo plemenske živine ali pa z mlekarstvom dati svojo živino preskušati. Kar se pokaže bolnega, je treba zaklati ali vsaj odstraniti, da ne preide bolezen na drugo živino ali pa na človeka. Posebno postane človeku lahko nevarno mleko bolnih živali. Ako pijemo tako mleko surovo, si prav lahko nalezemo jetiko ki nas skoraj gotovo spravi v grob. Zato ne pijmo nikdar surovega mleka, marveč le prekuhanu. S kuhanjem se namreč dotične glive, ki prouzročajo bolezen, zamore in ne morejo škodovati.

Kdor prodaja kako žival, je po zakonu obvezan, da sprejme žival nazaj, ako se je pokazala v 30 dneh po kupčiji pri živali jetika ali tuberkuloza, kakor se tudi pravi ti bolezn.

Eternitne strešne plošče so se se začele zadnji čas tudi pri nas močno uporabljati za krite gospodarskih poslopj. Kdor je pogledal kedaj na strehe postaj in čuvalnic ob novi železnici, jih gotovo pozna. Te plošče so napravljene umetno in sicer se delajo iz asbesta in cementa. Ne ena, ne druga teh snovi ne gori v ognju, zato je streha krita z eternitnimi ploščami proti ognju popolnoma zavarovana. Največjo prednost pa imajo te plošče v tem, da so jako lahke. Z njimi si prihranimo zato osobito v oddaljenih krajih, kjer ni dobrih cest in poti mnogo vožnje, ki bi jo imeli z navadnimi strešniki; razun tega pa nam ni treba postavljati pod streho tako močnih tramov. Tudi hišno zidovlje je radi tega lahko nekoliko bolj slabotno. Ker se priprijo te plošče na strešne latve, ne morejo jih vetrovi tako lahko privzdigniti in razmetati, zato so take strehe, skoraj bi rekli, večne ter jih ni treba prav nič popravljati. Zato se ni bati, da bi streha kje prepuščala, kar se pri navadnih strešnikih prav pogosto dogaja. Koliko sena je že segnilo tudi tega, ker se je strešnik premaknil in je voda vdrla na senik! Zato moramo našim posestnikom, osobito tistim, ki nimajo blizu nobene opekarne, eternitne plošče le priporočati. Tudi cena tem ploščam ni prav visoka. En štajrški meter plošč postavljenih na streho stane 3-70 K. Niti slamnata streha ne stane mnogo manj, če pomislimo, da je treba za 1 m² strehe skoraj en cent slame. Res je pod slamnato streho poleti bolj hladno in pozimi bolj gorko, toda ta streha ne traja kot samo okoli 10 do 15 let in je pri vsem tem strahno nevarna za ogenj. Eternitne plošče so proti vremenskim nežgodam nepremljive. Kdor zida toraj novo poslopje, naj ne rabi nevarne slame. Ako le količjak premore, naroči naj si eternitne plošče, ki se dobivajo v mestih. Z njimi si ne bo kril svojega poslopja samo vstrajno, marveč da mu obenem tudi čedno obliko. In na lepoto moramo tudi nekaj gledati. Vsaka rosa dežja, ki pade na to streho priteče v vodnjak, ako smo nastavili žlebe. Pri slamatih strehah pa je treba velike plohe, predno je nalovimo par škafov. Kakšen pa je šele razloček v nalovljeni vodi! Tu umazana od saja in slame, tam čista kot kristal. Kjer nimajo studencev, je eternitna streha že radi vode neprepeljive vrednosti.

Azurin je spojina bakra in amonijaka in se rabi proti peronospori in drugim takim glivicam ki uničuje naše kulturne rastline.

Azurin se prodaja v zavojčkih po 1/4 kg; obstoji iz temnomodrih malih koščičev ki se v vodi v par minutah rastopijo. To raztopino se rabi kot navadno modro galico za škropljenje.

Raba azurina za trte ni preveč priporočljiva, ker je isti razmerona drag. 1 kg stane 80—100; druga lastnost azurina je, da se isti po škropljenju na listju mnogo ne pozna in je radi tega težje dognati kedaj naj se škropljenje ponovi.

Pač pa je raba istega priporočljiva pri sadnem drevju in vrtnicah, kjer navadno modra galica listje in sad, oziroma cvet preveč pomaže.

Okus po plesnu ali posodi v vinu je pri naših kmetih nekaj navadnega. Dokler je kaj v sodu, do tedaj boš videl gospodarja ali gospodinjjo vedno okoli njega, čim pa odreče svojo dobrohotnost, pa ga vse zapusti. Nikdo se ne pobriga več zanj in posledica temu je, da ga napade plesnoba (mufa). V jeseni, ko nima gospodar kam deti sadu svojega truda, pa vlje v naglici v oni sod, ki je ravno na razpolago in dobra kapljica je pokvarjena! Če je okus po plesnobi velik, je tako vino skoraj neuporabno, če se pa samo nekoliko pozna, vblažimo ga lahko s tem, da se zmeša tako vino s zdravim in se na ta način okus nekako razširi. Črno vino zakrije lažje ta okus nego belo. Seveda prej nego mešamo na veliko, moramo poskušati v steklenici, ali ne bi mogoče s tem tudi dobrega vina pokvarili. Če nimamo dobrega okusa, poprašajmo izvedenca. Nekoliko se da ublažiti okus po plesnobi tudi z oljem, ki se pomeša med vino. Ko se je olje vzdignilo na površje, treba je vino pretočiti. Po večkratnem pretakanju tudi izgine nekoliko neprijetnega okusa. Čiščenje z jajčjo beljakovino pomaga tudi kolikor toliko. Popolnoma odvzeti ta okus pa ni mogoče. Celu v zganje preide. Zato skrbite, da ohranite zdravo vinsko posodo in predno devate v njo vino, poduhajte jo!

Drobno ameriškansko rožje naj se ne zametuje, marveč posadi naj se v trtnico, da si pripravimo za prihodnje leto okoreničenke. Kolči naj bodo okoli 10 do 15 cm dolge. Če jih ne rabimo koj po sajenju, jih na-

slednje leto lahko požlahtnimo v zeleno in dobimo na ta način najljepše cepeljenke.

Orehu so se pri nas zadnji čas močno iztrebili, le vendar je ta sad tako žlahten, kakor malo kateri. Kmetje ga zasadi, tam raste. Posebno v kraški grizi, ob cestah potem ob potokih in vodnih jarkih kaj dobro uspeva. Ni skoraj bolj potrpežljivega sadnega drevesa. In vendar ga naši ljudje zametajo. Kar je bilo starega drevesa so poprodali, mlado saditi pa se jim ne ljubi. Orehove pice pa bi vsi radi jedli. Letos niso imeli naši fantje ob novem letu nič, kar bi ponudili svojim punicam. O lenuhi leni, zakaj pa ne sadijo orehov! Brž skopajte toraj široke jame ob poti, ob potoku in tam, kjer je kak kotiček, ki ga ne znate drugače izkoristiti in ga zasadijte žlatne orehe. Krasna drevesca, ki so nad 2 m visoka, dobite lahko še vedno v slovenski kmetijski šoli v Gorici po majhni ceni 20 vinarjev. Hitro po njej Kdor prej pride, bolj gotov je, da jih dobi.

Zvepljanje vinske posode. — Ko se je vino izpraznilo iz sode, mora se sod dobro oprati in ocediti nato ga je zapuhati z zveplanim dimom. Zveplani dim (zveplena sokislina) je namreč hud strup proti plesnobi in drugim glivam, ki bi se razvijale na vinskem kamnu, pa tudi na lesu samem. Zveplani dim mora ostati seveda v posodi, da bo deloval. Zato je treba zvepljanje posode ponoviti, ko se je prvi dim izgubil, oziroma spremeni v zvepleno kislino. Navadno se ponavlja to delo vsaka dva, kvečemu tri mesece. Osobito treba paziti, da se vinska posoda pravočasno zapuha, v vlažni kleti, kaj tu se plesen rajši razvija, nego v suhi. Za zapuhalje vinske posode je najboljša priprava zapuhalnik podobna majhni peči. Kdor nima takega, napravi si iz žice in nekoliko kositerja lahko sam povsni zveplanik. Ta zveplanik, se vtakne pri vohi v sod in s tem, da se veče luknji pritrdi, obesi se priprava sama. Zvepelne treščice deti je med žično mrežo. Raztopljeno zveplo ne pada na dno posode, marveč v majhno, orehovi lupini podobno kositerjevo posodico.

Cenjeni naročniki in prijatelji!

Naš priljubljeni list

„Štajerc“

je že v 4. četrtletju IX. svojega letnika. Da ne pride do kakšnega motenja v dopošiljanju, prosimo vse svoje cenjene naročnike, da poravnajo čimprej naročnino.

Naročnina stane: Za Avstrijo na leto 3 K, na pol leta 1-50 K. Za Ogrsko in Hrvatsko na leto K 4-50, na pol in četrt leta razmerno. Da je ta cena tako visoka, so krivi Košutovi veleizdajalci, ki se bojijo „Štajerčevega“ biča. Za Nemčijo na leto 5 K. Za Ameriko 6 K. Za vse druge inozemske dežele se računi naročnina z ozirom na visokost poštnine.

Naročnina,

katero naj blagovolijo naročniki čimprej poravnati, je gotovo tako nizka, da je komaj papir plačan. Mi naprednjaki tudi ne iščemo dobička temveč nam je edini namen, da izvršimo potrebno delo v prid ljudstva. To lahko rečemo, da ni noben slovensko pisani list tako odločno borbo proti ljudskim zatiralcem peljal, kakor naš „Štajerc“.

„Štajerc“ se ne ozira ne na levo, ne na desno, temveč dela edino in izključno za ljudstvo.

„Štajerc“ biča brez usmiljenja vse, kar je ljudstvu sovražnega in škodljivega.

„Štajerc“ hoče na gospodarskem polju zboljšanje žalostnih razmer kmeta, obrtnika in delavca. Na polju politike zahteva, da bi imeli delavni sloji isti vpliv kot gosposka. Na kulturnem polju pa zahteva „Štajerc“ čimveč izobrazbe za vso ljudstvo.

To je naš namen! Kdo ima pogum, da bi očrnil, osmešil ali zasramoval ta namen? Mi pravimo: Vero se ne sme omadeževati s politiko! Narodnost se ne sme zlorabljati v strankarske namene. Kmet, obrtnik in delavec pa so večni stebri človeške družbe in brez njih, proti njih volji se ne sme ničesar več zgoditi.

Zato pa ne sme manjkati „Štajerc“

v nobeni hiši.

Delajte, razširjajte vaš list, naročajte se, agitirajte za nove naročnike. Ako vsak naših odje-

malcev pridobi le enega novega naročnika, potem pridemo do velikankega števila naročnikov

30.000.

Potem pa nam bode tudi lahko ustreči vsem zahtevam, ki jih stavijo naši odjemalci!

Na delo torej, naprednjaki!

Uredništvo in upravnštvo.

Listnica uredništva in upravnštva.

A. Šmigoc: Denar sprejeti, do 1. 7. 1909 plačano. Koledar pride takoj po izdaji. Lepa hvala! — Jos. Juh Chleveland Ohio: Plačano do 1. 3. 1909. Pozdrav! — J. Saiko v Mostečnem: Mi pošljamo list redno; vprašajte pri pošti. — A. Kalloch, Rupersbach: Kakor zgoraj! — J. B. Sv. Marijeta štev. 471: Plačano do 1. 8. 1909. Oprostite! — L. K. Gutenstein, štev. 12248. Dvakratni ponatis inzerata stane 2 K. Naznino dolgujete 1. 11. 1906. Prosimo za plačilo. — Jos. Hrovat Marseloh: Za Nemčijo stane naročnina 5 K. — Jos. Jerceel, Homberg: Denar sprejeti, plačano do 1. 4. 1909. Hvala! — Kitt štev. 16464: Plačano do 1. 3. 1909. Pozdrav!

Loterijske številke.

Gradec, dne 19. septembra: 39, 16, 89, 15, 90.
Lstj. dne 26. septembra: 14, 63, 85, 37, 47.

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in prvi njih izpadanju — KAPILOR št. 2. Povzroča, da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prah in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si vsaka družina imela premnog; v vsaki in priznanic. Stane poštnine prosto na vsako pošto lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

PETER JURISČIĆ

lekarnar v Pakracu štev. 200 v Slavoniji

Fotografije kot znamenje

(marve liki znan-kam na pis-mah), in dopisnice s sliko izdelane po vsaki poslani fotografiji po ceni Otto Neumann, Prag, Karol neonat štev. 140. Ceniki se pošljejo na zahtevanje brezplačno o n. franko 682

Pohišta!

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, otročje postelje, postelje e vloge, podzglavnik itd. itd. po najnižji ceni, tudi na obroke, priporoča P. Srebre v Mariboru, Toga (Hilfova cesta 23. 642

Mlinsko orodje.

Prodajam za mlino, ki se samo na kamenje mele, vsakovrstno orodje, kamene, koleša, kišče za mlo, stange itd., vse kaj se potrebuje za mlino. K. Brad Wernig, mlinarski mojster v Ormužu (Friedau). 676

Viničar

z 3 do 4 delavskimi močmi, se sprejmo. Praša naj se pri g. M. Jasifović, Fram (Framheim). 662

Pri letošnji draginji

se zmore štediti le pri dobrem nakupu. Pokrijte torej svojo potrebo na prilično postelj in telo, na oblekah za gospode, dame in otroke, na potrebščinah za n-veste samo direktno pri fabri-kantu. Pišite nam in poslijemo vam

zastonj

in poštnine prosto naš najnovejši krasno ilustrirani umetno tiskani cenik iz njega priporočamo posebno:

44 vinarjev Ostanki (p-sti) 44 vinarjev
pri metru brez napak pri metru

6-12 m dolgi po izvolitvi v lodnu, barbeno za obleke, flanelu za srajce, šofih za zimsko obleko, cajg za postelje, oxford, plavi druk, piké, šofih za bluze, cajg za predpasnike, anlije, vse garantirane čisto-bar-ne.

Zenske bluze v voljni ali barbeno, moderno, solidne, vse velikosti od K 3-50 naprej.

Zenske trikotne srajce zelo gorke od K 2-30 naprej

Zenske trikotne hlače, mehke za zimo od K 1-70 "

Noske trikotne srajce z ovratnikom ali brez od K 2- "

Noske trikotne spodnje hlače, debele in gorke, od K 1-50 "

L. dni mantelji za deček za 6 1/2 letne od K 6-50 "

Malo lodni mantelji za vsako velikost od K 11-40 "

Zenska zgornja krila, najboljši šnit od K 5-50 "

Dobre težke dečke za konje, krijejo celega konja od K 3- "

in mnogo drugega. Pišite po katalog na

683

Gebr. Reichart, fabrikanti Dornbirn 20, Vorarlberg

Za jesenski in zimski čas

priporočamo našo veliko zalogo manufakturnega blaga za moške in ženske obleke, lepe novosti, štrikane in židane tihelce, odevala, koce in še vse drugo.

Blago je novo, frišno, cena znano nizka, postrežba poštna in solidna.

Vsak kdor pride v mesto, naj obiše našo trgovino in se naj prepriča o resnici našega razglasa. S tem se Vam priporočamo 684

L. F. Slawitsch in Heller v Ptuiju.

Lepo posestvo

na državni cesti, 1 ura od Lavamunda z gostilno, tobak-trafiko in kovačnico (vedno promet z voznički), 11 oralov ravnega zemljišča, njive, travniki, gozd in sadonosnik, se iz proste roke prodaja. Vpraša se pri g. Filip Klingbacher, okrajni kovač, Wunderstätten, p. Lavamünd, Koroško. 680

Sadni sejem v Gradcu

dne 6., 7. in 8. oktobra, ter 3., 4. in 5. novembra 1908

Keplerstrasse štev. 114.

Prosti vstop.

Dr. Franz Graf, župan.

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelje!

1 kg. s vseh slisanih 2 K; boljših 2 K 40 h; na pol bel h 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg. najfinejših, sneženo-belih, slisanih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg. flaura (Dauen) sivoga 6 K, 7 K; belega 10 K; najfinejši prsni 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

Gotova postelja

iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga, 1 tuhent, 180 cm. dolg, 116 cm. širok, z 2 glavnima blazinama, vsaka 80 cm. dolga, 58 cm. široka, napolnjene z novim, sivim, trajnim in flaymstam perjem za postelje 16 K; p-l-d dne 20 K; daun 24 K; posamezni tuhenti 10 K, 12 K, 13 K, 16 K; glavne blazine 3 K, 3 K 50, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava ali vrnitev franko dovoljena. Kar ne dopada denar nazaj. S. Benisch, Deschenitz Nr. 716, Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Sladki vinski mošt

graašinsko blago K 24—
" risling K 42—
kmetsko blago K 18—
stara vina K 40—
50% pristna slivovka in tropinovec K 98—
pri 100 litrih.

Tudi se prodaja stare

dobre sode

od 300 do 900 litrov po nizki ceni pri

J. Kravagna, Ptuj.

Točna kot eksekutor

je moja krasna „Helio“ srebrna rem anker-ura za gospode z 11 verzičco s 3 najfinejšo grav. pokrovi in pokrovom na skok, 10 kamenjev, natanko idoča, 3 letna pismena garancija, proti povzetju. Sam 9— K; 3 konj (vsak z verzičco) K 23-50 — Izmenjava dovoljena. — Prodaja samo

Neuheiten-Export F. Steiner Wien, II. 3.
Rembrandtstrasse 24/9. 678

Rane

vseh vrst naj se varu-

jejo skrbno pred vsako nečistostjo,

kajti vsled te postane lahko najmanjša rana nevarna in velika. Že 40 let sem se rabi omekajočo Pragersko domačo zavo kot zanesljivo obvezno sredstvo. Ista varuje rane, zmanjša vnetje in bolečino, vpliva hladilno in pospešuje sploh zdravljenje.

razpošilja se vsak dan 1 cela doza 70 vin., 1/2 50 vin. po pošti proti naprej-plačilu 3 K 16 vin. se pošlje franko 4 doz, za 7 K pa 10 doz, in to na vse avstro-ogrške stacije.

Vsa dela zavetkov imajo postavno varstveno znamko.

Glavni depot:

B. FRAGNER, c. k. dvorni liferant.

Apoteka „zum schwarzen Adler“

Praga Kleinessite, Ecke der Nerudgasse No. 203.

Skladišče v apotekah Austro-Ogrske.

Sprejme se

oženjeni majer

k živini, katerega žena svinjsko deklo namestuje. Kje pove upravnštvo „Štajerca“. 685

!!Puške!!

Lancaster od K 26—, flobert-puške od K 8-50, pištole od K 1-50, samokresi od 5—. Popravljanje po ceni. 587

Cenik s slikami franko.

F. Dušek, Opočno

št. 104 na državni železnici, Češko.

Lepo ležeča gostilna

na jako živahni cesti, 25 minut pešpota od Celja, najlepši izletni kraj z senčnatim vrtom za sedeti, veliki sadonosnik in vrt za zelenjavo, 5 sob s velbano kletjo in kuhinjo, posebno gospodarsko poslopje z velbanimi hlevi, se takoj za 14.000 kron s fundusom prodaja. Naplaček K 6.000. Vpraša se pri upravi tega lista. 681

Dobra gostilna

se da izobraženi, oženjeni dvojici z malo obitelji, katera je nemškega in slovenskega jezika zmožna, ima veselje do gostilniške obrti in kavcijo, pod jako ugodnimi pogoji na račun. — Dopisi se naj pošljejo na lastnico gospo Amalijo Rupnik, nadučiteljevo soprogo v Vitanji pri Celju. 668

Gostilna z mesarijo

se s 1. novembrom da v najem. Vpraša se pri g. Johann Sauer, Hotel Meran, Maribor. 677

Deset zapovedi za kmetovalca

lepo tiskane se zastoj dobio pismeno s prosto poštnino
pod naslovom: **Ubald pl. Trnkoczy**, apotekar v
Ljubljani, Kranjska, Avstrija. 435

V Mariboru, Pfarrhofgasse št. 7 (blizu
glavne pošte) ustanovil se je

koncesijovani urad

za navodila in pojasnila v vojaških zadevah, po-
sebno pa glede oproščenja (frajenje) vojaške
službe. 621

Doseženo je

da pride vsakdo za malo denarja do dobro idece ure, ako jo
kupi pri meni.

Zahtevajte

zato pred nakupom moj bogato ilustrirani glavni cenik s
3000 podobami, katerega vam pošljemo takoj zastoj in
poštine prosto.

Mikro-ur K 3-50 Rokopis-ur K 4- Švicarska ura 5- Srebrna remon- toar K 8-40 Srebrna Rokopis K 11-	Ur za stali z bu- dinico K 7-20 z slagwerkom in budinico K 9-80 sgodbo (2 koma- da K 12 80.)	Konkretna budi- lica K 2-90, sveti po noči K 2-30, budinica z dvo- nim zvonom K 3-80, sveti po noči K 4-20.	Pendulja K 8-50, z budinico K 12-20, z slag- werkom na pol in celo uro brez budinice K 10-50, gre 1/4 dni K 14-60.
--	---	---	---

Največja izbira v mojem glavnem ceniku.

Direktna razposiljatev vsakemu zasebnemu kupcu.

Za vsako uro 3 leta pismene garancije.

Ni rizika. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Prva fabrika ur v Brüx

HANNS KONRAD,

e. in kr. dvorni liferant Brüx 1363 (Češko). 531

Same pravi je le

Thierry-balzam

s soleno nuno kot znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali
patent potna družinska steklenica K 5-.-. Zastoj zastoj.

Thierry centifolij-mazilo

Najmanj se pošlje 2 doze K 3-60. Zastoj zastoj. Povsodi priznana
kot najboljša domača sredstva proti bolečinam, pečenje v želodcu,
krča, kašlju, hripavosti, vnetju, ranami itd. — Naslov za naročbe
in denar.

A. Thierry, apoteka k angelj-varubu v Pregradi pri Rogatcu.

Zaloge v največjih apotekah. 237

Mešćanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj
zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je
nova parna žaga vsakemu v porabo.
Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takej raz-
taga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in
spahati i. t. d. 58

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina

GESUNDHEIT DEM KRANKEN.
STÄRKE DEM SCHWACHEN.

Ta je napravljena iz
najboljših gorskih
zelišč — ter se iz-
vrstno in z najbolj-
šim uspehom vpo-
rablja proti zastare-
lemu kašlju — bolih
v prsih, — prehla-
jenju v grlu, hripa-
vosti, težkem diha-
nju, astmi — pljuč-
nem kataru, suhem

kašlju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborne, vspeh siguren. Cena je
franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40
vin., 4 steklenice 5 K 80 vin., po povzetju ali
če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici
se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

ekarmarja v Pakracu št. 200 (Slavonija).

577

izdajatelj in odgovorni urednik: Karl Linhart.

Hans Wouk

veletrgovina z mešanim blagom,
671 vinom in žganjem

v Poličanih

priporoča p. t. občinstvu svojo bogato zalogo
izbornega špecerijakega blaga, kakor fine parne
roke, vinberle, cibebe, kave, masti, jedilno olje,
petrolej itd. kakor tudi zalogo manufakturnega
blaga, štofi, druki, platno itd.

Nakupuje

žitje, jajca, maslo in poljske pridelke.

Nakup in prodaja

dobra pristna narurna vina en gros in dobro
pravo žganje en gros in en detail.

V ptujskem mestnem sopar- nem kopališču

se dobijo odsihmal kopele s hlaponom po slede-
lih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ob
1 uri popoldan in vsake nedeljo in vsak praznik
ob 1/2 uri predpoldan za 60 vin. (30 kraj-
carjev.) 378

Vodstvo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer
Badeanstalt).

Fabrika kmetskih in vinogradniških
mašin

Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu

(Štajersko)

priporoča najnovejšo vitale mlatilne stroje, stroje
za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, re-
beler za koruzo, sesalnice za gnojnico, trijerje,
stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje
(Handschlepp- und Pferdeheuren) za mrvo obračati,
stroj za košnjo trave in žitja, najnovejšo gleisdorfske
sadne mline v kamenitih valčkih zacinane, hidravlične
preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdruck
Differenzial Hebelpresswerke) patent „Duhscher“, dajo
največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože
(Gusstahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in
garancijo. — Cenik zastoj in franko. 433

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena
leta

1862.

Čekovnemu ra-
čunu št. 808051
pri c. kr. poš-
tno-hranilničnem
uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavnih od
8-12 ura.

Obdenje z
avst. ogersko
banke.

priporoča se glede vsa-
kega med hranilnične zadeve spada-
jočega posredovanja, istotako tudi za posredo-
vanje vsakoršnega posla z avst. ogersk. banke.

Strankam se med uradnimi urami radevoljno in brezplačno
vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo

Tiskal: W. Blanke v Ptuj.

Brata Slawitso

v Ptuj

priporočata izvrstne šival-
stroje (Nähmaschinen) po
deci ceni:

Singer A	70 K
Singer Medium	90
Singer Titania	120

Ringschiffchen	140
Ringschiffchen za krojače	180
Minerva A	100
Minerva C za krojače in čevljarje	160
Howe C za krojače in čevljarje	90
Cylinder Elastik za čevljarje	180

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Naj-
cene so nižje kakor povsodi in se po pogo-
dno plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik bre-
plačno.

Dobre harmonike K 4-80

50.000 komadov prodanih.

Brez colinskih izdatkov! Garancija.

Izmen avst. dovoljena ali denar nazaj.

Štev. 300 1/4, 10 tastov, 2 registra	K 4-80
28 glas. v. velik. st 24x12 cm.	
Štev. 657 1/4, 10 tastov, 2 registra	K 5-20
28 glas. velikost 30x15 cm.	
Štev. 656 1/4, 10 tastov, 2 registra	K 5-40
28 glas. velikost 30x15 cm.	
Štev. 305 1/4, 10 ta. t. 2 registra	K 6-20
50 glas. velikost 24x12 cm.	
Štev. 663 1/4, 10 ta. t. 2 registra	K 8-20
50 glas. velikost 31x15 cm.	
Štev. 306 1/4, 10 tastov, 2 registra, 50 glasov, veliko-t	K 8-50
31x15 1/2 cm.	
Štev. 307 1/4, 10 tastov, 3 registre, 70 glasov, velikost	K 9-50
31x15 1/2 cm.	

Sela za samouk za vsako harmoniko zastoj.

Poslje po povzetju c. in kr. dvorni liferant.

Hanns Konrad razposiljevalna hiša Brüx št. 1363 (Češko)

glavni katalog z nad 3000 podobami na zahtevo vsakomu
zastoj in franko.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetca
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Iskverstna Pojasnila dajo se brezplačno.